

TYDAL KOMMUNE
Sentraladministrasjon
7590 TYDAL

Dato: 19.09.2006
Deres ref:
Arkivsaknr: 06/00373
Løpenr: 004791/06
Arkivkode: 033 &13
Saksbehandler: BH

Det kongelige kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

MELDING OM POLITISK VEDTAK - - NOU 2006:7
DET LOKALE FOLKESTYRET I ENDRING - HØRINGSUTTALELSE

FORMANNSKAPET har i møte 18.09.2006, sak 0082/06 fattet følgende vedtak:

Formannskapet slutter seg til forslaget til uttalelse.

Med hilsen

Borghild Hanssen
sekretær

Vedlegg: Kopi av F-sak-0082/06 m/vedlegg.

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
0082/06	FORMANNSKAPET	18.09.2006
Saksbehandler:	Gunnbjørn Berggård	
Arkivsaksnr.:	06/00373	Arkivkode: 033 &13

NOU 2006: 7 DET LOKALE FOLKESTYRET I ENDRING - HØRINGSUTTALELSE

Dokumenter vedlagt:

1. Forslag til uttalelse fra nedsatt utvalg.
2. Utredningens kap 1. (Sammendragkapitlet)

Dokumenter ikke vedlagt:

NOU 2006: 7.

Bakgrunn:

Et utvalg bestående av Ingrid Haarstad, Ingjald Græsli og Rolf Almåsbygg har utarbeidet forslag til uttalelse.

Eldrerådet behandler saken 15.09.06. Eldrerådets uttalelse vil bli lagt fram for formannskapet i møte. Eldrerådet vil bli gjort kjent med forslaget til uttalelse.

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Formannskapet slutter seg til forslaget til uttalelse.

BEHANDLING I FORMANNSKAPET:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK I FORMANNSKAPET:

Formannskapet slutter seg til forslaget til uttalelse.

FORSLAGTILUTTALELSE
18.09.06
Borghild Hanssen

NOU 2006:7 DET LOKALE FOLKESTYRE I ENDRING - HØRINGSUTTALELSE

Generelt

Et tillitsfullt samspill mellom statlige og kommunale styringsorganer er en viktig forutsetning for et velfungerende lokaldemokrati. Innbyggernes krav til bedre og mer individuelt tilpassede tjenester har presset fram omfattende rettighetslovgivninger som vi knapt nok ser rekkevidden av. Bl.a. på grunn av dette får mange inntrykk av at det er lite vits å engasjere seg lokalt da det meste er styrt av rikspolitikkerne.

Norske kommuner er svært forskjellige og ikke minst størrelse (folketall) vil påvirke innbyggernes tro på og engasjement i lokalt styre og stell. I små og mellomstore kommuner vil det være lettere og synliggjøre det lokale handlingsrommet som fortsatt finnes og betydningen av å bruke dette. Samtidig vil det i mindre kommuner være lettere å se nødvendigheten av en kollektiv innsats i lokalpolitikk og frivillig sektor for at småsamfunnene i det hele tatt skal fungere.

Dersom rikspolitikkerne ønsker å unngå at individualiseringen og utstrakt rettighetsfesting av tjenestene skal kvele grunnlaget for å møte de grunnleggende behov hos alle, må vi sikre et lokalt handlingsrom for å utvise skjønn.

Valgdeltakelse

Valgdeltakelsen er avgjørende for det representative demokratiets legitimitet. Det er derfor all grunn til bekymring i forbindelse med den synkende valgdeltakelsen. Kommisjonen har i utredningen skissert en rekke mulige tiltak for stimulering av deltakelsen. Vi mener en utstrakt desentralisering av makt og ansvar til regionalt og lokalt nivå er nødvendig, og vi vil ikke utelukke at en grunnlovfesting av det lokale sjølstyre og større lokal frihet i skattepolitikken vil virke positivt. Selv om de partipolitiske skillelinjene blir mindre fremtredende i lokalpolitikken enn i rikspolitikken, er det ikke uten videre gitt at utvikling i den retning er gunstig.

At lokalpolitikere samhandler om å finne de beste løsningene fremfor å bruke store ressurser på strid om reelle men også symbolske partipolitiske forskjeller er stort sett til beste for innbyggerne. Faren er at forutsigbarheten blir så stor at velgerne blir sittende hjemme. Vi støtter derfor kommisjonsflertallets forslag om en sterkere tydeliggjøring av de lokalpolitiske styringsalternativene.

Kommisjonens analyser av spørsmål knyttet til innbyrdes plassering av valgene er interessant. Sammenhengen mellom nasjonal og lokal politikk vil sikkert bli tydeligere gjennom felles valgfag for rikvalg og lokalvalg/regionvalg. Likevel tror vi ikke dette samlet sett vil være gunstig for

deltakelsen. Tendensen til at rikspolitikere etter hvert har fått en dominerende rolle i lokalvalgene er en uheldig utvikling som vil forsterke seg radikalt med felles valgfag. Vi støtter flertallets forslag om å beholde 18 års aldersgrense for stemmerett.

De politiske partiene er fortsatt viktige arenaer for politikkutforming både nasjonalt og lokalt. Likevel er engasjementene på disse arenaene svekket til fordel for andre måter å kanalisere politisk engasjement. Det er viktig å fange opp engasjementet som kommer gjennom andre kanaler enn partiene og dette kan bl.a. gjøres ved å lempe på kravene til godkjenning av lokale lister. Hittil har upolitiske/uavhengige lister vært preget av aksjonsdemokrati for avgrensede spørsmål. Disse vil ofte opptre som "døgnfluer" uten en helhetlig politikk. Andre lokale lister bærer mer preg av ansvarlig helhetlig lokalpolitisk engasjement.

Vi mener at en grunnleggende kollektiv velferdspolitikkk fortsatt best videreutvikles og forbedres gjennom arbeidet i politiske partier og i nært samarbeid med frivillig sektor. Kommisjonens påpeking av partienes rolle i å engasjere innbyggerne er vi enige i, og vi tror at større økonomiske virkemidler som for eksempel økt stemmestøtte til lokale lister og partier kan gjøre det mulig å trekke flere med i politisk arbeid.

Alternative deltakingskanaler

Som nevnt tidligere kanaliseres politisk engasjement gjennom andre kanaler enn de politiske partiene og dette gir seg utslag i valgdeltakelsen. Dette setter det representative demokratiet under press. Vi må som lokalpolitikere ta inn over oss og vurdere kritisk og saklig de signaler vi får på denne måten. Likevel må vi påse at de tradisjonelle kanalene blir så åpne og inkluderende at ikke "aksjonsdemokratiet" blir hovedkanalen til innflytelse. Det vil ødelegge det representative demokratiets legitimitet.

Terskelen for å gjennomføre lokale folkeavstemminger bør være høy, og de bør bare være rådgivende.

Det er viktig at ny teknologi blir brukt aktivt for å informere om og motta innspill til kommunens utvikling av tjenester. Likevel er det verdt å understreke som kommisjonen gjør at en stor del av befolkningen ikke har tilgang til disse kanalene. Disse gruppene må ikke bli annenrangs borgere gjennom redusert kvalitet på tradisjonelle kommunikasjonsmetoder.

Brukerinnflytelse er til dels regulert gjennom lovverket og iverksettes i stor grad i samspill med fagpersonell i kommunens administrasjon. Innflytelse utover det som er formelt regulert oppnås best gjennom politikere som kjenner sin ombudsrolle og åpne dialogarenaer mellom politikerne kollektivt og innbyggerne.

De nye bestemmelsene om innbyggerinitiativ har vi hittil ingen erfaringer med, men reglene slik de er i dag synes fornuftige. Det er i alle fall viktig at ikke reglene åpner for raske omkamper om viktige politiske beslutninger. I så fall ville kommunestyrets autoritet bli alvorlig svekket. En svekkelse av denne autoriteten kan vi også få dersom lokalpolitikere i sin velmenende iver for ombudsrollen ikke balanserer denne mot det ansvar en har for helhetlig styring som medlem av kommunestyret.

Kommunale rådsorgan er viktige premissleverandører for utformingen av lokal politikk. Kommisjonen forslag om at eldreråd ikke lenger skal være lovpålagt er vi uenige i. Vi er åpne for å vurdere om ikke ungdomsrådet også burde være lovpålagt organ. I vår kommune har vi svært god

erfaring med ungdomsrådets konstruktive medvirkning. Dette tror vi bl.a. skyldes at ungdom i alderen 15 til 25 år i aldersgrupperte kvoter velges til rådet. Rådet blir dermed en viktig læringsarena som gjør at de typisk ungdomspolitiske sakene blir satt inn i en større helhetlig lokalpolitisk sammenheng. Kommisjonens forslag om en øvre aldersgrense på 18 år er vi derfor ikke tilhengere av.

Kommunal organisering- Frivillig sektor

Organiseringen av kommunal virksomhet vil i stor grad påvirke lokaldemokratiets vilkår. Vi mener ikke at demokratiets suksess er proporsjonalt stigende med antall deltakere. Det er imidlertid en klar sammenheng mellom muligheten for reell innflytelse og interessante oppgaver på den ene siden og sterkt engasjement fra deltakerne. Utstrakt bruk av gjennomgående representasjon kan gi uheldig maktkonsentrasjon på relativt få deltakere. Videre vil en oppsplitting i mange politiske underutvalg uten vesentlig myndighet lett kunne gjøre kommunestyret, som kommunenes viktigste beslutningsorgan, til et sandpåstrøingsorgan. Vi mener derfor at et bredt og representativt sammensatt kommunestyre bør være det viktigste politiske verksted for utvikling av gode lokalsamfunn til beste for innbyggerne. En nedtoning av politisk fragmentering og en vitalisering av kommunestyrene vil etter vår mening kunne stimulere til sterkere lokalpolitisk deltakelse og dermed øke valgdeltakelsen.

Frivillige ideelle lag og organisasjoner har historisk vært de første til å etablere og drive de mest påtrengende velferdstjenester. I dagens samfunn er etterspørselen etter nye velferdstiltak sterkt økende, og den ser ikke ut til å nå noe metningspunkt. Selv om det økonomiske grunnlaget for velferdsproduksjon fra det offentlige aldri har vært større, er vi kommet til et punkt hvor samspillet med frivillig sektor igjen kan bli avgjørende for å innfri alle forventninger. Det blir derfor viktig at statlige, regionale og lokale myndigheter samordner og koordinerer de økonomiske stimuli og praktiske samarbeidsordninger vi har mot en frivillig sektor som vi gjør oss stadig mer avhengige av.